

อัชชัตตนีวิภัตติ

บอกอดีตกาล ตั้งแต่วັນนี้ แปลว่า .....แล้ว.

ถ้ามี อ อยู่หน้า แปลว่า ได้.....แล้ว.

เช่น เถโร คาม ปิณฺฑทาย ปาวิสิ.

อ.พระเถระ ได้เข้าไปแล้ว สูบ้าน เพื่อบิณฑะ.

เอวรูป กมม อกาสิ.

อ.ข้า ได้ทำแล้ว ซึ่งกรรม มีอย่างนี้เป็นรูป.

อัชชัตตนีวิภัตติ บอกให้รู้ กาล, บท, วจนะ, บุรุษ

บุรุษ	ปรสฺสพท์		อตฺตโนปท์	
	เอก.	พหุ.	เอก.	พหุ.
ประณมบุรุษ	อี	อุ	อา	อุ
มัธยมบุรุษ	โอ	ตุถ	เส	วุห
อุตตมบุรุษ	อี	มฺหา	อ	มฺเห

-วิภัตติหมวดนี้ลง อกริ, อกริตฺถ, และ อกาสิ อาคม

-อี วิภัตติ เมื่อประกอบกับธาตุ รัสสะเป็น อี เช่น กริ

-ลง อ และ ส อาคม เช่น อกาสิ

-อุ วิภัตติแปลงเป็น อีสฺ เช่น กรีสฺ

-แปลง อุ เป็น อีสฺ เช่น อกีสฺ

-ใช้ อี ประณมบุรุษ แทน โอ มัธยมบุรุษ เช่น อกาสิ (ตฺว อ.ท่าน)

-ตุถ, มฺหา, วุห, มฺเห ให้ลง อี อาคมท้ายธาตุเสมอ เช่น กริตฺถ, กริมฺหา, กริเส

- หมวด สฺ ธาตุ ลง ณ, ณา, อุณา ปัจจัย
- สฺ เป็นไปในความ ฟัง (อ+สฺ+ณา+อี)
สำเร็จรูปเป็น อสุณิ, อสุณิ, สฺณิ ได้ฟังแล้ว, ฟังแล้ว.
รูปพิเศษ
อสฺโสติ, อสฺโสตีสุ, ปจฺจสฺโสสุ
- วฺ เป็นไปในความ ร้อย (อ+วฺ+ณา+อี)
สำเร็จรูปเป็น อวฺณิ, อวฺณิ, วฺณิ ได้ร้อยแล้ว, ร้อยแล้ว.
- หิ เป็นไปในความไป (ป+หิ+ณา+อี)
สำเร็จรูปเป็น ปหิณิ, ปหิณิ ส่งไปแล้ว
- อปฺ เป็นไปในความถึง (ป+อปฺ+อุณา+อี)
สำเร็จรูปเป็น ปาปฺณิ, ปาปฺณิ ถึงแล้ว
- สฺกฺ เป็นไปในความอาจ, ความสามารถ (อ+สฺกฺ=สฺกฺข+อุณา+อี)
สำเร็จรูปเป็น อสฺกฺจี, อสฺกฺจิ ได้อาจแล้ว
-

๑. ทดสอบการแจกธาตุ (อ+สฺ+ณา+อี)

บุรุษ	ปรสฺสพท์		อตฺตโนปท์	
	เอก.	พหุ.	เอก.	พหุ.
ป.	อสฺถิ	อสฺถิสฺ	อสฺถา	อสฺถู
ม.	อสฺถโน อสฺถิ	อสฺถิตถ	อสฺถิเส	อสฺถิวหํ
อุ.	อสฺถิ	อสฺถิมหา	อสฺถิ	อสฺถิมเห

๒. ทดสอบการแจกธาตุ (อสกฺข)

บุรุษ	ปรสฺสพท์		อตฺตโนปท์	
	เอก.	พหุ.	เอก.	พหุ.
ป.	อสกฺขิ	อสกฺขิสฺ	อสกฺขา	อสกฺขู
ม.	อสกฺขิ	อสกฺขิตถ	อสกฺขิเส	อสกฺขิวหํ
อุ.	อสกฺขิ	อสกฺขิมหา	อสกฺขิ	อสกฺขิมเห

ทดสอบแปลไทยเป็นมคธ

๑. อ.ภิกษุ ท. ได้ฟังแล้ว ซึ่งคำ ของพระอานนท ในพระเวฬุวัน ฯ
๒. อ.ท่าน ท. ได้บรรลุแล้ว ซึ่งพระอรหันต์ ในเมืองพาราณสี ฯ
๓. อ.เรา ท. ส่งไปแล้ว ซึ่งหนังสือ แก่มารดาและบิดา ท. ของตน ฯ

ทดสอบการแปลมคธเป็นไทย

๑. วิสาขา มหาอุปาสิกา เขตวนมหาวิหาร พุทฺธสฺส ธมฺมํ อสฺถิ ฯ
๒. อหํ ราชคหสฺส สมเป อนฺตรามคฺเค นทํ ปาปุณฺนิ ฯ
๓. ตุมฺเห นิโครธารามมหาวิหาร อตฺตโน ตีณิ จิวฺรานิ กาคฺตุ อสฺกฺขิตถ ฯ